

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk

Makó iparosaihoz és kereskedőihöz.

Makó, okt. 21.

Makó város iparosai és kereskedői a legközömbösebben viselkednek egy újabb a nyakukba szakadó veszedelemmel szemben, a mely veszedelem ellen még csak tiltakozó hang sem hallatszik, sem a makói ipartestület, sem pedig a makói kereskedők részéről.

Arról van szó, hogy a kormány a dohánydrágítás, a vasuti utazás s még sok más dolog megdrágítása után közvetlen az újévkor életbelépő hallatlan adóemelés után, fel akarja emelni az országos betegápolási pótdadót, a jelenleginek duplájára. Ez a híhetetlennek tetsző hír, minthogy adóemelésről van szó, minden bizonyossággal be fog következni s sujtani fogja az iparosokat, a kereskedőket, kiket a munkás betegsegélyző törvénnyel már amúgy is megnyomorítottak.

A makói iparosoknak és kereskedőknek meg kell érteniök, hogy ez az újabb adóemelés egyenesen az ő bőrukra megy, akiknek pedig hétszeresen nyúzzák le bőruket a tökéletlen munkásbiztosítási törvénnyel, mely alatt nyög az iparos és a kereskedő, de hasznát nem látja a munkás.

Ha szó lehetne az országos betegápolási pótdadó reformjáról, ezt csakis úgy lehetne csinálni, hogy ezt az adót egészen levennék az iparosokról, mert ők ugyanis eleget fizetnek alkalmazottaik után a munkásbiztosítóba.

Sajnos, a makói ipartestület nem foglalt még állást ez ügyben. Nem emelte fel még tiltakozó szavát a tervezett törvény ellen, pedig a környékbeli ipartestületek már rég benyújtottak memorandumokat az aradi ipar- és kereskedelmi kamarához.

A makói iparosoknak és kereskedőknek nem szabad közömbösen viselkedniök e készülő új törvénnyel szemben. Erélyesen kell tiltakozniök minden újabb teher ellen, melyet e nehéz viszonyok között tengődő iparosság s kereskedővilág nyakába akarnak zúdítani.

Nem épen ezen törvénytervezet ellen való tiltakozást várunk a makói ipartestülettől és a kereskedők-

től, hanem egy oly országos mozgalom megindítását, amely célul tűzi ki a munkásbiztosítás reformját oly módon, hogy a jelenlegi türethetetlen állapotok végre is megszűnjenek, mert az már igazán türethetetlen, hogy milyen óriási terheket ró különösen az iparosokra a jelenlegi tökéletlen munkásbiztosítási törvény.

A makói ipartestülettől feltételezzük, hogy a makói iparosság érdekeinek buzgó védelmezője, ép azért elvárjuk a jelen esetben is, hogy rajta lesz tiltakozásával, melyet illetékes fórum elé juttat, hogy az iparosság terhein könnyítsenek. Makó város iparosainak és ke-

reskedőinek együttesen kell tiltakozniök az újabb megterhelhetetés ellen. Erélyes tiltakozásuknak, melyben bizonyára csatlakozni fognak az ország többi ipartestületei is, meg lesz az eredménye. Elvégre nem lehet közömbös még a mungó kormány előtt sem, ha valami ellen egy ország össziparossága és kereskedői tiltakoznak.

A makói kisiparosok és kereskedőknek nem szabad közömbösöknek maradniök akkor, midőn újabb megterhelhetetésekről van szó. Meg kell most mutatniök, hogy igazán követik a régi szép példát. Mindnyájan egyért és egy mindnyájukért.

igen sokan köztük több ügyvéd, tanár és kereskedő elesett. A házakon gyászlobogók lengenek s az előkei hölgyek fekete fátyolos kalapban, gyászruhában járnak.

A montenegrói trónörököszt elfogták.

A török-montenegrói határon tegnap heves csaták voltak, amelyek a törökök győzelmével végződtek. A montenegrói csapatokat mind visszaverték. Hír szerint a montenegrói trónörököszt elfogták. Más verzió szerint nem a trónörököszt, hanem a montenegrói király másodszülött fiát fogták el a törökök.

Mi ujság a politikában?

Justh lemondását elfogadták.
A pápai népgyűlés.

A kormány félhivatalosan jelentí, hogy Lukács László miniszterelnök a következő levélben közölte Justh Gyulával, hogy nevé a titkos tanácsosok lajstromából törölték:

Nagyságos Justh Gyula országgyűlési képviselő urnak. Helyben. Ertesitem Nagyságodat, hogy ő császári és apostoli királyi Felsege főudvarnagyanak t. évi október 17-én 2523. szám alatt kelt átirata szerint Nagyságodnak neve a belső titkos tanácsosok névjegyzékéből töröltetett.

Kelt Budapesten, 1912. évi október hó 19-én.

Lukács s. k.

Justh Gyulára nézve véleményünk szerint egészen közömbös, hogy kegyelmesnek, méltóságosnak, vagy nagyságosnak cimezik-e, mert Justh Gyula a t. c. mellett is — Justh Gyula marad.

A hetekkel ezelőtt beharangozott pápai népgyűlés tegnap lezajlott s méretei teljesen megfeleltnek annak a nagy készülődésnek, amely a gyűlést megelőzte. A gyűlésnek különös fontosságot adott Andrássy Gyula gróf megjelenése.

Gróf Andrássy Gyula a háboru kérdésével foglalkozott, majd áttért az általános politikai helyzetre, következőket mondva:

A választói jog kiterjesztésénél első sorban figyelembe kell

A törökök élet-halál harca!

A török hadak diadalmos előnyomulása.

Várnát ostromolja a török!

Szerbia nagy veresége! — Belgrád gyászban!

A montenegrói trónörököszt elfogták!

A legújabb távirati híradások szerint a török-montenegrói határon az elmúlt éjjel is heves harcok voltak, amelyek állítólag a török fegyverek győzelmével és a montenegróiak súlyos veszteségével végződtek. Az egymásnak meglehetősen ellentmondó hírek közt a legérdekesebb az, amely arról szól, hogy a montenegrói trónörököszt a törökök elfogták.

A mai eseményekről tudósítunk a következő:

A török hadak diadalmos előnyomulása.

Szambulban nagy az öröm mindenfelé, mert a harctérről a török fegyverek győzelmének híre érkezik. A törökök csak akkor fognak nagy vehemenciával fellépni, ha a kisázsiai erősítő csapatok megérkeznek.

Várnát ostromolja a török.

Tegnap reggel három török hadihajó jelent meg Várna előtt a parttól mintegy 16 kilométernyire és bombázni kezdték a kikötőben horgonyzó bolgár torpedónaszádokat és a várost, azonban összes lövéseik célt tévesztettek.

Szerbia nagy veresége.

Belgrádban tegnap óriási volt az izgalom, mert semmiféle hírek nem érkeztek a harctérről. Attól tartanak, hogy a szerb fegyvereket máris vereség érte és ezt ellitkolják.

Belgrád gyászban.

Az egész város gyászban van, mert a hatóságok titkolódzása ellenére is kiderült, hogy a Prepotác melletti csatában súlyos veszteségek érték a szerb csapatokat s a belgrádi önköntesek közül

Nagy hangverseny az „Otthon“-ban.

Ma és minden este nagykikindai o o o Mészáros Sándor és fia az „Otthon-kávéházban hangversenyez. o o o

venni az ipari munkásokat, mert azt látja, hogy míg a történelmi osztályok egy része közönyös az alkotmányon ejtett sérelmekkel szemben, addig a munkásosztály egyértelműleg exponálja magát az alkotmány védelmében. A maga részéről ígéretet tesz, hogy az ellenzék harcában teljes erejével vesz részt és a végsőkig tart.

Vármegyei tüzoltó verseny Apátfalván.

Szövetségi közgyűlés.

Tegnap, vasárnap Csanádvármegye tüzoltó szövetsége, egy évi hallgatás után, megtartotta Apátfalván évi rendes közgyűlését tüzoltó versenyvel egybekötve.

Bizonyára igaza volt és a szövetségnek az évi jelentésben hangzott az a panasza, hogy a legtöbb közigazgatási hatóság nem sokat törődik a tűzrendszettel, sőt az ellenszenvess is sokak előtt, de az az önzetlenség és az a magasabb szempontból tekintve ideális odaadás, amelylyel az önkéntes tüzoltó testületek igyekeznek megfelelni, minden esetre dícséretre és támogatásra méltó.

A versenyen négy tüzoltó testület vett részt, a makói, a nagylaki, a mezőhegyesi és csanádpalotai.

Az apátfalvai tüzoltó testület, mint vendéglátó, a szabályok értelmében ebből ki volt zárva. Apátfalva község előjárósága és a tüzoltó testület meleg, magyaros vendégszerettel fogadta reggel nyolc órakor a tüzoltó testületeket és az érkezett kiküldötteket.

A vonatból tüzoltó zenekarok zenéje és zászlók alatt vonultak be a község háza elé, ahol Zsiga János vármegyei tüzoltó elnök vette át a jelentéseket.

Kilenc órakor az összes tüzoltó egyesület az apátfalvai római katolikus templomba vonultak, ahol dr. Kovács Sándor plébános, apátfalvai egyesületi elnök csendes misét mondott.

Mise után választmányi ülés volt, amelyre már a szövetségi elnök Hervay István alispán is megjelent.

Tíz órakor kezdődött a verseny. A versenynek három pontja volt.

Az első verseny a kocsi-feeszkendő iskola és gyors fel és leszereléséből állott. A díjért három testület versenyzett.

Az első díjat a csanádpalotai, a második díjat a mezőhegyesi tüzoltó testület nyerte meg.

A második verseny a billenő mozdony feeszkendő iskola és gyors fel és leszereléséből állott. Itt is három testület vett részt. Az első díjat a makói, a második díjat a mezőhegyesi testület nyerte.

Legérdekesebb volt a verseny harmadik pontja taktikai támadás. Ebben mind a négy testület részt vett. Az első díjat a nagylaki, a második díjat a csanádpalotai testület nyerte.

Az egyéni díjakat: Rubinstein Simon, makói tüzoltó és Heidenfelder Péter, mezőhegyesi tiszt nyerték.

Verseny után szövetségi közgyűlés volt, amelyen az évi jelentés, a zárszámadás és költségvetés tudomásul vétele után, megejtették a tisztújítást. Egyhangú volt a választás. Elnök: Hervay István alispán; alelnök hivatalból: Zsiga János; választ-

tott: Szilágyi Kálmán nagylaki szolgabíró; titkár: dr. Espersit János; pénztárnok: Cavalinga János; ügyész: dr. Kiss Pál; számvizsgálók: Nagy Antal és Nagy Sándor. Választmányi tagok: dr. Demkó Pál, makói kir. közjegyző; dr. Kovács Sándor, apátfalvai plébános; Vénich Károly, nagylaki jegyző, Raskó Sándor, csanádpalotai esperes plébános, Ladomérszky Gyula, püspöktelei jegyző és Kovács Dezső, mezőhegyesi jegyző.

Tiszteletbeli elnökök: Návay Lajos, tiszteletbeli alelnökök: dr. Demkó Pál és Petrovics Mihály; tiszteletbeli vármegyei tüzoltó felügyelő: Kovács József választottak meg.

A jövő évi közgyűlést és versenyt Csanádpalota község előjáróságának és tüzoltó testületének meghívására Csanádpalotán tartják meg.

Délután két órakor a nagyszabású bankett volt, amelyen számos felköszöntő hangzott el.

Revolver lövések a Központi-kávéházban.

Életunt nyomdász-segéd.

Tegnap a kora reggeli órákban három revolver lövés dördült el a Központi-kávéházban. Már pirkadni kezdett az őszi hajnal, a felkelő nap viaskodott az éjszakával, hogy szétépve az éjszotét leplét, megteremte a verőfényes nappalt, mikor eldördül a három revolver lövés.

Egy nyomdász, ki mechanikai értelemben munkatársunk volt, akarta magától meg gondolatlanul eldobni az életet.

Varga Antal szerencsétlen nyomdász legény, ki azért volt a mi munkatársunk, mert ugyszólván lapunk megindulása óta szedője, tördelője volt lapunknak. Szorgalommal, fáradságot nem ismerő lelkiismeretességgel szedte éjjele az azt sok anyagot, mit a napi események lezajlása után összeirt szerkesztői kéz.

Míg más csendesen szenderagte éjjeli álmát, Varga Antal ott állt a szedő szekrény mellett és rakta egymás mellé a világ leglétezőbb munkájával, a híreket, az eseményeket közvetítő apró ólombetűket.

Varga Antal fiatal ember volt. Alig 30 éves. Kötelességtudó munkás, ki csak annyit tartott meg a régi munkások szokásából, hogy amint hét végén, szombaton éjjel befejezte munkáját, heti keresményéből egy kis részt megeresztett italra, szórakozásra.

Ez a minden tekintetben intelligens gondolkozású munkás elég bohém ember is volt ahhoz, hogy könnyelműségéért az élet elviselhetetlen terheit még elviselhetetlenebbé tegye.

Felesége és két kicsi gyermeke talán az ő bohém természete által alkotott különös helyzetnél fogva gyakran érezte, ha nem is a nyomort, de a szükségét minden körülmények között.

Szive is olyan volt Varga Antanak, hogy az könnyen megnyílt a szerelemnek. Most állítólag ismét az ilyen szerelmi dolog keverte bajba. Ő a bajt nagyobbán gondolta, mint tényleg volt, azért elhatározta, hogy golyót röpít az ő

keblében dobogó és annyi bajt okozó, szívnek nevezett kis husdarabba.

Szombaton este, dacára annak, hogy ekkor kapta ki hetifizetését, mi máskor nála örömteli perceket okozott, most busan kezdte egymás mellé sorozni a sok ólombetűt. Az öngyilkosság rémes gondolata már megszállva tartotta lelkét. Befejezte azonban most is, mint mindig, becsülettel munkáját. Éjfél jól elmúlt már akkor.

Munka után régi szokásához híven korcsmába ment Varga Antal. Oda hajszolta az étellel ellentétbe került gond- és bajteli lelke.

Ivott gyorsan és szaporán. Gyűjtögette a bátorságot végzetes tettének elkövetésére. Reggeli 5 órakor két zenész társaságában a Központi kávéházba ment. A zenészeknek theát, magának feketét rendelt. Ezeket megitták. Még egy üveg sört kértek a zenészek. Ezt is kihozatta. Belőle ő is ivott egy kortyot. Azután fizetett. Felállott, hogy eltávozik. Ekkor rémes dördülés ébresztette fel a kávéházban bóbiskáló 15-20 embert. Három revolverlövés hangzott el egymásután. Kettő nem jól talált. A harmadik után halott halvány lett Varga Antal. Roskadozni kezdett az ina. Mikor összeakart esni, felfogta az egyik zenész.

A nap épen bontakozott ki az éjszotét fátyolából, mikor Varga Antalt eszméletlen állapotban szállították a hatóság emberei a megyei kórházba.

Ma délelőtt Varga Antalt Röntgen sugarakkal vizsgálták meg, mikor kiderült, hogy két lövés talált. Az egyik golyó a szív felett hatolt be es a gerinc oszlopban a két lapocka között megakadt. Ez a golyó semmiféle nemesebb részt nem sértett, így kivétele nem szükséges. A második golyó bal kezének tenyerébe furódott. Ezt majd el kell távolítani.

Varga Antal állapota sulyos, de nem veszélyes.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár Okt. 22 Római kath F 21 K. János Ór kath. Okt. 9 Karitina Nap két óra 30 perckor, nyugszik 4 óra 58 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Helyenkint, főleg délen eső és lassu hőemelkedés várható. Sürgönyprognózis: Sok helyütt csapadék később enyhébb Dél-Dunántúli: 12 7 Celsius.

— Ujságárusokat keresünk. 18 évesnél idősebb férfiakat és nőket keresünk a „Makói Független Ujságnak” az árusítására. Akik ujságunk árusításával akarnak foglalkozni, napi 4-6-7-8 koronát — úgy télen, mint nyáron — könnyen kereshetnek. Akik más munkára már képtelenek, azok is képesek még ujságot árulni. Tehát idős és előregedett asszonyok és férfiak is jelentkezhetnek.

— A város fejlesztése. Gorcsa Péter városi tanácsjegyző ma terjedelmes beadványt intézett a tanácshoz a város fejlesztése érdekében. A sok célszerű dolgot tartalmazó beadványt lapunk legközelebbi számában egész terjedelmében közöljük.

— Népszerű gazdasági előadások Csanádmegyében. A földmivélsügyi miniszter az 1912-13. évben 6 gazdasági előadás tartására adott segítyt a vármegyei gazdasági egyesületnek. Ezenkívül pedig jelentékenyebb támogatással lehetővé tette, hogy a vármegye két községében, továbbá a makói önálló gazdasági ismétlő iskolánál házipari tanfolyam rendezessék e tél folyamán.

— Pártgyűlés. A makói függetlenségi és 48-as párt végrehajtóbizottsága tegnap, vasárnap délután 4 órakor a függetlenségi III-ik olvasókör helyiségében dr. Kiss Pál bizottsági tag elnöke alatt gyűlést tartott. A gyűlés a november 3-án betöltendő megyebizottsági tagságra dr. Espersit János ügyvédet jelölte. Ezenkívül elhatározta a gyűlés, hogy Justh Gyulát felgyógyulása alkalmából feliratilag üdvözi.

— Olcsóbb lett a cukor. Méter-mázsánként 12 korona 50 fillérrel szállította le a finomított cukorgyárosok kartellje a cukor árat. A fogyasztó közönségre ezen ármérséklés már jelent valamit és a fűszeresek, mihelyt tudnak még drágább áron beszerezett készleteiken, az olcsóbb árakban a fogyasztóközönséget is részesíteni fogják. A fűszeresek még nem állapodtak meg abban, mennyivel mérsékelik a cukor árat, de néhány héten belül már olcsóbb cukor lesz a piacon és helyi fűszerkereskedőinktől nem tagadhajuk meg annak elismerését, hogy amint kényszerűségből emelik a cukor és petroleum fluktuáló árait, ha a kartell fölmege az árakkal. — ugy az árak leszállításával se késnek, ha a kartellben álló gyárak túltermelés és nem fogyasztó közönség iránt való jóakarattal lemennek az árakkal.

— Migvizsgálják e héten az összes makói sertésólatokat. Irtunk már arról, hogy a rendőrség szigorú vizsgálatot tart legközelebb, mely alkalommal a sertésólatokat vizsgálják felül. Ez a vizsgálat e héten kezdődik s ezután is felhívjuk a gazdaközönség figyelmét a vizsgálatra, mely alkalommal a rendőrség a legszigorúbban fogja megtorolni az egyes gazdak mulasztásait. Jó lesz hát az ólatok tisztán tartani.

— Az északamerikai szabadságharcot írásban és szóban már majdnem mindannyian jól ismerjük, annak nagyon érdekes jelenetei így előttünk vannak, azonban a valóságban és közelebről alig volt alkalomunk azt úgy átélni, mint lesz azt alkalmunk az Uránia keddi és szerdai előadásain az „Anyá bosszúja” című drámai jelenetben. Előttünk fog az minden borzalmasságával lefolyni. Ragadjuk meg ezt az alkalmat, ha azt akarjuk, hogy élvezetes estben legyen részünk. E mellett a neveltető műsorból ki-

ÉRTESITEM a tisztelt KERESKEDŐ, VENDÉGLŐS és ITALMÉRŐ urakat, hogy mindenféle minőségű, közönséges és finom tiszta szesmentes pálinkák, valamint **rumok és tea-rumok** és mindenféle **liquórok** legelőnyösebb beszerzési forrás.

Iritz Sámuel özv.
cégnél **M A K Ó.**

emelendők: Móric jó bizonyítványa és a szerelem mindenre képes című képek. Nem marad hátrább a végzetes tévedés című kép sem hatás tekintetében. A gyönyörű természeti felvételben fognak szemünk elé tárulni a dániai vizesések.

— Betörték egy makói ügyvéd lakásába. Vakmerő betörést követtek el tegnap Makón. Ismeretlen tettesek behatoltak Tóth Lajos ügyvéd lakásába, felfeszítették az iróasztalt s abból 200 korona értékű ékszert elloptak. A károsult ügyvéd feljelentése folytán a rendőrség nyomozást indított a vakmerő betörő végett.

— A kisállomási vendéglő betörője. Ma két betörést is követtek el a városban, az egyikről már megemlékeztünk, amelynek Tóth ügyvéd a károsultja. A másik betörést a kisállomási vendéglős kárára követték el. A betörőnek azonban itt nem sok szerencséje volt, mert elcsípték. A jeles alak Kiss István facér ácssegéd, ki az éjjel midőn már mindenki aludt az állomási vendéglőbe betört a vendéglő ablakát, azon keresztül behatolt a helyiségbe s mindössze egy üveg likőrt s 12 kilót lopott. A többi ellopandó tárgyra nem került sor, mert a felébredt házbeliiek fülönésítették a vakmerő betörőt s átadták a rendőrnek, aki behozta a jó madarat a rendőrségre, ahol eljárás indult ellene.

— Anyakönyvi hírek. Elhaltak. Molnár János 52 éves, Melcher Erzsébet özv. Joanovics Jánosné 91 éves, Alföldi József 79 éves, Szabó István 1 hónapos korában.

Nyomoznak a földéaki csendőrök.

Egy tolvajt, ki a szomszédból jött át rabolni, lopni.

A földéaki csendőrség veszedelmes tolvajt nyomoz. *Bencsik* István tótkomlósi legény az, aki iránt a csendőrök érdeklődnek. A vakmerő legény Tótkomlósról rándult át a makói tanyák közé lopni.

Ügyes tolvajnak bizonyult, mert veszedelmes munkája két helyen is sikerrel járt. Először *Hajnal* János tanyai gazdánál próbált szerencsét. Éjnek idején betört az istállóba és az ott talált subát ellopta.

Mikor látta, hogy a tolvajlás sikerült, betört *Komisz* József tótkomlósi utféli tanyai gazdához s itt is 180 korona értékű ruhát elloptott. A vakmerő betörő itt is megmenekült üldözői kezei közül.

A csendőrség kiadta a tolvaj legény személyleírását is. Huszonöt éves, alacsony, szőke bajszú, kék szemű legény a tolvaj. Magyar nadrágot, kabátot és csizmát visel. Fején kis karimás kalapot hord. Ennyi ismertető jel után a csendőrség alkalmasint hamarosan fülön csípi a tolvaj legényt.

Iritz Sámuel özv. cég ITALÁRJEGYZÉKE

különleges TELJESEN TISZTASZESZMENTES PÁLINKÁKRÓL:

Valódi kék szilva literenkint	2.— K
Valódi törköly	2.4k "
" 5 éves kajszin barack	3.— "
" 8 " " "	4.— "
" 10 " " "	5.— "
" 5 " " "	3.— "

A valódiságért a cég felelősséget vállal.

Nyílt-tér. *)

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kijelentem, miként a Pernecky-féle vendéglőben Baranyi János urral történt incidens alkalmával nevezett egyéni becsületében megsérteni szándékom nem volt. Az eset felett sajnálkozásom fejezem ki.

Makán János.

*) E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a szerk.

A makói piacról.

Nem változtak az árak.

A vasárnapi piac igen élénk s forgalmas volt. Sok volt a vevő, de még több az eladó s így aztán a túlbő kínálat következtében az árak változatlanok maradtak.

A buza ára változatlanul 20 korona 60 fillér a makói piacon, míg Budapesten 23 korona volt a buza legmagasabb ára a mai gabona-tőzsdén.

A kukorica ára szintén változatlan. Budapesten az ó-kukorica 21 korona. Makón még csak nem is látunk avas tengerit, de annál több új csöves tengerit, melynek métermázsájáért 7 koronát fizettek.

A hagyma-piacon változatlanul nagy a lanyhaság. A vörshagyma métermázsájáért vasárnap 4-4.5 koronát fizettek. A fokhagymának sincs ára, métermázsájáért 7-8 koronát fizettek. Dughagymát is sokat hoztak a vasárnapi piacra. Métermázsájának ára minőség szerint 10-15 korona között változott.

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történik, ami a közönséget érdekli, közölje azonnal a „Makói Független Ujság“-al. A „Makói Független Ujság“ mindent megír, semmit se hallgat el.

AZ „ÓRANGYAL“

disztemetkezési vállalat

tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy temetkezéseket, temetésekhez való gyászczikkeket a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig — a mai modern kor és izlés szerinti kiállításban — a legerősebb árban eszközöl. Ravatalozásért és gyászocsziért külön díj nem számíttatik. Tölgyfa keresztek és fejfák legolcsóbb árban szerezhetők be nálam. A névfelirat arany és ezüstözéséért külön díjat nem számítok fel.

B. pártfogást kérve:

özv. Gyurik Lajosné.
enyérszék, (Tókey-hézbán).

Ujdonság! Figyelem!

Felhívom a T. gazdaközönség nagybecsű figyelmét saját készítményű **vessző-utánzatu boronáimra**, teljesen vasból vannak készítve és így a lánczos boronákat talajművelésben teljesen felülmúlják. Megtekinthetők műhelyemben **Szent-János-tér 20. sz. alatt**. Saját találmányom, melyre már szabadalmam van s ezért kérem a t. gazdaközönség szives érdeklődését és b. pártfogását.

Lipták Béla

géplakatos- és gazdasági gépraktár-tulajdonos.

Jó karban levő tűzmentes vasszekrény (Wertheim-szekrény) megvételre kerestetik. Czím a kiadóhivatalban.

Friss must kapható Iritz Samuel özv. cégnél, Makón.

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi **Ideál-fogkrémet**. A szájnak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségeit megszünteti a KUDAR-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az **Ideál-kézfinomítót** használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat, eltávolíthatjuk, ha okos szerű kezelés mellett az **Ideál-arckenőcsőt** használjuk!

Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalágát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjeggyel vannak **KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszerárában szerezhetők be.

Telefon-szám: 68.

CSAK vasárnapig látható

Makón, Desseswffy-téren

Koczka Jarovow

hires nagy vadállat cirkusza.
Kedden október 22-én este
8 órakor rendkívüli érdekes előadás lesz.

Nagyszerű fogadás történt Koczka igazgató és egy helybeli fodrász között és pedig az, hogy a fodrász arra vállalkozott, hogy az oroszlán medve és farkas

körében, a ketrecben 5 perc alatt megborotválja az igazgatót és a még marad még egy kis bátorsága beszapanoza a medvét is,

Ne mulassza el senki ezen érdekes előadásokat megtekinteni.

Cirkuszomat hazánk legnagyobb városai-ban a legszebb pártfogásban részesítette a nagyérdemű közönség

A cirkusz mellett látható a világhírű muzeum és panoptikum, valamint a repülő körhinta.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

Koczka Jarovow

igazgató.

Legjobb asztali borok
és mindennemű különleges
borok kis és nagy mértékben
Iritz Sámuel özv. cégnél
kaphatók

HARMONIKÁT
vehet legolcsóbban

Wagner a Hangszer-Király
országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában
Budapest, József-körút 15. sz.
Egy 3 váltós, Orgonahangu harmonika 10 korona. Két-soros bécsi forma. Harmonika 20 kor.-tól feljebb. Fényképes árjegyzék ingyen

Nincs többé gyomorfájás!
A szabadalmazott
Kakukfűkeserű
házi-szer, alig párszori használat után teljesen megszüntet mindenféle — még régi gyomorbajt is. Erősít, életet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kellemes íze miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számítalan hálaíratbizonyítja jószágát! Kapható Makón,
Sándor Zsigmond
Szegedi utcai gyógytárában.
Ára: kis üveg 80 fill., nagy üveg 2 korona.
Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

Előnyös feltételek mellett.

A LEGUJABB elegáns öltönyök, felöltők, téli-kabátok, egyedül a verseny műteremben készülnek

angol és francia divat szerint külföldi és honi szövetekből.

Utólérhetetlen olcsó árakról győződjenek meg egy próba-rendeléssel.

Gera Mihály
Megyeház-utca 8. szám. férfi-szabó.
Ruhatárak rendbentartása.

Ujdonság!
C SODA TROMBITA!

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen notát játszani. A „Csodaréztrombita” rendkívül erős, vastag sárgaréz-ből van készítve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép tartós billentyűkkel ellátva. Ára tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal csak 6 kor.
Wagner „Hangszer Király”
országszerte elismert elsőrendű hangszeráruháza, Budapest, József-körút.
Fényképes hangszerárjegyzék ingyen. — Óvás! Figyelem a pontos címre és házszámra.

LEGUJABB őszi és téli
RAGLÁNOK
legdivatosabb posztó és plüss kabátok, mindenfajta szörme boák és muffok a legegyszerűbbtől a legfinomabbá kivitelig. Bakfisch és gyermekfelöltők.
Bluzok, aljak pongyolák és kosztümök nemkülönben női fehérneműek dus választékban olcsó szabott árakon kaphatók

Pártos E. és Társa
nagy női felöltők áruházában Makón, Fő tér, Otthon-kávéház mellett.

Ujdonság!
Tündérharangok.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani Kovácsolt vasállványon 15 összehangolt ezüst-fémcsengővel van ellátva. Erős, szép kivitelben, verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona
Wagner Hangszer-Király
országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. szám alatt
Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

Meglepő ujdonság!
Facimbalom (Xilophon.)

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt verőkkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal csak 6 korona
Wagner a „Hangszer-király”
országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen. Óvás: Figyeljen a pontos címre.

Tubarózsa-krém és az arcáról kiütést, szeplőt és májfoltot a legbiztosabban elmulaszt. 1 tégely 1 korona. Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növeését legjobban elősegíti!

1 tégely 1 korona. — Tubarózsa-hőigypor, 1 korona. — Tubarózsa-szappan, 50 fillér. — Tubarózsa-szalonna, 50 fillér. — Tubarózsa-szalonna, 50 fillér. — Tubarózsa-szalonna, 50 fillér. — Tubarózsa-szalonna, 50 fillér.

— Hajregenerátor, az őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. — Salofor, kéz- és lábizzadáást gyorsan megszüntet. 1 üveg 70 fill. Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességekből nagy raktár.

TÓTH Kocillia szőlőmoly és gyümölcs féregirtó anyag, egyszeri permetezéssel a molyt, petéit, álcáit és pilléit, azonkívül a gyümölcsösben garázdálkodó rovarokat és élősdieket tökéletesen elpusztítja! Teljesen ÁRTALMATLAN úgy a növényzetre mint az emberi szervezetre! — Egy adag 400 négyszögöl területű szőlő bepermetezésére elegendő.

Kapható Makón és vidékén egyedül:
JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszerész »Szent István«-téri gyógyszerárúháza
MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)
Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!
Telefon-szám: 127
Telefon-szám: 127.

„VARAZSFUVOLA.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varazsfuvola” rendkívül kellemes-20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kotta, füzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wagner „Hangszer-Király” országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító mőhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Nyomdász-tanulók
felvétetnek lapunk nyomdjában.

Nyomatott a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett műintézetében Makón.